

Omgevings-analyse

Positionering GPKL t.o.v. andere k&l-overlegstructuren en organisaties

Versie sept. 2017

Op het gebied van kabels en leidingen en ondergrondse infrastructuur zijn vele (markt)partijen actief. Dit maakt (communicatie over) de ordening van de ondergrondse infrastructuur extra belangrijk maar niet makkelijker. Dat is dan ook de reden dat er verschillende overlegorganen, koepelorganisaties en platforms bestaan, om actuele k&l-zaken met elkaar te bespreken en belangen te behartigen.

In dit (alfabetisch gerangschikte) overzicht zijn doelstelling, werkerterrein en deelnemers / leden van de belangrijkste structuren beschreven, alsmede de relatie van GPKL tot deze organisaties.

Bijlagen:

1. Gemeentelijke taken en verantwoordelijkheden
2. Rol van ministeries e.a. bestuursorganen

Beroepsvereniging van Nederlandse Stedebouwkundigen en Planologen www.bnsp.nl

De BNSP-leden (afkomstig van bureaus en overheden) zijn betrokken bij de ruimtelijke inrichting van het land, zowel in stedelijk als in landelijke gebied. Voor hen wil de BNSP zowel een ontmoetingsplaats zijn als een platform voor vakverdieping.

GPKL zoekt afstemming met BNSP om te helpen bevorderen dat intern-gemeentelijk ook aandacht wordt geschonken aan k&l in stedenbouwkundige ontwerpen en wettelijke procedures (zoals de a.s. Omgevingswet).

Bronhouders- en afnemersoverleg (BAO)

Om de dienstverlening te optimaliseren, gaat het Kadaster regelmatig in gesprek met klanten.

In het Bronhouders- en Afnemersoverleg (BAO) vindt op bestuurlijk niveau afstemming plaats. In het BAO zijn met name grondroerders en netbeheerders vertegenwoordigd.

Op meer tactisch/operationeel niveau is er het KLIC Gebruikersoverleg (KGO). Ook hierin zijn de belangrijkste doelgroepen vertegenwoordigd. Daarnaast zijn er verschillende (ad hoc) werkgroepen, zoals bij voorbeeld de TCI (Technische commissie IMKL) en de werkgroep Klic-viewer.

GPKL heeft zitting in het BAO en in de werkgroepen.

COB-platform kabels en leidingen www.cob.nl

Het Centrum Ondergronds Bouwen is een netwerkorganisatie voor de ondergrondse ruimte, waarin zeer uiteenlopende ondernemingen, overheidsinstellingen en kennisinstituten participeren, van strategisch niveau tot uitvoerend niveau en van beleid tot uitvoering. Zij brengen kennis in en voeren binnen COB gezamenlijk onderzoek uit. Zo bundelen zij hun krachten en vormen ze een krachtig kennisnetwerk. Een van de speerpunten richt zich op de infrastructuur van kabels en leidingen en is daartoe georganiseerd in een platform.

GPKL is lid van het COB en vaste deelnemer aan de bijeenkomsten van dit platform k&l en ondersteunt daarin de voor haar leden belangrijkste initiatieven.

CROW www.crow.nl

CROW is het nationale kennisplatform voor infrastructuur, verkeer, vervoer en openbare ruimte.

CROW maakt kennis toepasbaar voor de praktijk, door de toegang te bieden tot een volledige en actuele gereedschapskist en hem te ondersteunen bij het gebruik. Zij bundelt kennis, initieert en coördineert onderzoekprogramma's en draagt de verzamelde kennis uit.

CROW komt in beeld zodra partijen, overheid en bedrijfsleven samenkomen bij ontwerp, aanleg en beheer van wegen en verwante voorzieningen.

GPKL participeert regelmatig in CROW-werkgroepen, zoals van de Richtlijn Zorgvuldig Grondroeren, Werken aan kabels & leidingen in verontreinigde bodem en Werkmethodieken kabels & leidingen.

GPKL www.gpkl.nl

Het Gemeentelijk Platform Kabels en Leidingen is hét kennisnetwerk rond ondergrondse kabels en leidingen, voor en door gemeenten. GPKL is een vereniging met gemeenten als lid, bestaande uit een landelijke kerngroep, met daaromheen de overige leden. Hoofddoelen van GPKL zijn:

- behartiging van gemeentelijke belangen rond de ondergrondse infrastructuur van kabels en leidingen (via contacten met alle betrokken partijen en overleg in diverse gremia, zoals in dit bestand nader is toegelicht);
- verzamelen van kennis, ervaring en informatie en het bevorderen van de uitwisseling daarvan tussen de leden – door het aanbieden van digitale dossiers, een forum e.d. en door leden met elkaar in contact te brengen (o.a. op regionale platforms).

Groep Graafrechten - www.groepgraafrechten.nl

De Groep Graafrechten is een informeel samenwerkingsverband van aanbieders van telecommunicatienetwerken en/of –diensten, die ieder met eigen infrastructuur elektronische communicatiediensten aanbieden in Nederland. (Ze werken met backbones van glasvezel en willen fiber to the home aanbieden. Veel buizen zijn echter nog leeg). GG richt zich in het bijzonder op regelgeving met betrekking tot graafrechten teneinde de operationele en strategische belangen van de aangesloten aanbieders zoveel mogelijk te waarborgen.

De grootste leden van GG zijn: Ziggo, Reggefiber, Tele2 en CIF.

GPKL is incidenteel gesprekspartner van Groep Graafrechten (evenals KPN en NLconnect), op dossiers zoals de Telecommunicatiewet.

IGOV (intergemeentelijk overleg openbare verlichting) www.igov.nl

IGOV is een overleggroep met als primair doel het onder gemeenten delen van beleidsmatige en technische kennis en uitwisselen van (beheer-)ervaringen op het gebied van (het netwerk van) openbare verlichting (OVL). Verder het gezamenlijk oplossen, onderzoeksvoorstellen destilleren of gestructureerd vormgeven van gemeente overstijgende doelen op OV-gebied, zonodig in samenwerking met derden. Ten slotte het stimuleren van innovatieve ontwikkelingen door marktpartijen. IGOV is onderdeel van het platform Openbare Verlichting Nederland www.ovnl.nl. GPKL en IGOV wisselen ad hoc informatie met elkaar uit, vooral om dubblures op overlappende thema's te voorkomen. Waar gezamenlijk naar buiten moet worden getreden, doen we dat.

Kadaster www.kadaster.nl

Met de inwerkingtreding van de WION in 2008, heeft het Kadaster de eerdere rol van het KLIC (een landelijke stichting van de deelnemende kabel en leidingbeheerders) overgenomen inzake de verplichte, digitale informatie-uitwisseling van ondergrondse netwerken.

GPKL heeft regelmatig contact met het Kadaster via het KLO en via het Bronhoudersoverleg.

KLO (Kabel- en leidingoverleg) www.klo.nu

Het KLO is een samenwerkingsverband van netbeheerders, grondroerders en overheidsopdrachtgevers (de beheerders van de ondergrond) en heeft als doel: graafschadepreventie helpen bevorderen. Het KLO richt zich allereerst op de maatregelen in de sector die de invoering van de WION kunnen versoepelen. Bijvoorbeeld door het opstellen van de richtlijn “zorgvuldig graafproces”. Daarnaast richt het KLO zich op aanvullende acties die tot verbeteringen in de graafketen helpen leiden, bijvoorbeeld een graafincidenten-formulier, uniform meetbestek en matenplannen NEN-dwarsprofielen, gedragscode graafschade voorkomen en meer.

In het KLO hebben ook “toehoorders” zitting: Ministerie EZ, Agentschap Telecom en het Kadaster.

GPKL is actief lid van het KLO en was daarin o.a. trekker van het project “Proactieve regie in de ondergrond”.

KPN www.kpn.com

Geen koepel of platform, maar voor de volledigheid hier toch apart vermeld, omdat KPN van oudsher een grote speler is in de ondergrondse telecom-infrastructuur. KPN heeft een eigen huis-tot-huis-netwerk van koperkabel en werkt aan de uitrol van breedbandinfrastructuur (glasvezel) voor zowel de zakelijke als de particuliere markt. Glasvezelaanbieder Reggefiber is sinds 2014 in handen van KPN. KPN beschouwt GPKL als spreekbuis van de gemeenten. Incidenteel spreken we met KPN (alsook met NLconnect en Groep Graafrechten) over telecomkwesties zoals de problematiek van (overtollige) lege mantelbuizen.

Netbeheer Nederland www.netbeheernederland.nl

Deze Vereniging is de belangenbehartiger van de landelijke en regionale elektriciteit- en gasnetbeheerders. Netbeheer Nederland is voortgekomen uit EnergieNed, als gevolg van de Splitsingswet. De netbeheerders hebben twee hoofdtaken: zij faciliteren het functioneren van de markt en zij beheren de fysieke net-infrastructuur. Lid van deze vereniging zijn de wettelijk aangewezen landelijke en regionale netbeheerders voor elektriciteit en gas.

Netbeheer Nederland doet namens de gezamenlijke netbeheerders voorstellen voor aanpassingen van de wettelijk verankerde codes voor ondermeer de structuur van de nettarieven. Netbeheer Nederland stelt ook de algemene voorwaarden op voor aansluiting en transport.

GPKL heeft samen met Netbeheer Nederland (en Vewin) aan de basis gestaan van Good Practices voor kabels en leidingen en zoekt regelmatig afstemming over zaken waar landelijke aandacht of afstemming gewenst is.

NLConnect www.nlconnect.org

Deze vereniging (voorheen NLkabel) behartigt de belangen van telecom- en kabelbedrijven: telecom-netbeheerders, internetaanbieders, aanbieders van mobiele en vaste telefonie en aanbieders van tv pakketten. De vereniging bestaat al sinds 1974 en komt voort uit de samenwerking tussen verschillende kabelbedrijven. Met de nieuwe naam NLConnect (na uittrekking van Ziggo) kiest de vereniging sinds begin 2017 voor een techniekneutrale insteek.

GPKL is incidenteel gesprekspartner van NLconnect op dossiers zoals de Telecommunicatiewet, de uitrol van breedband en de problematiek van (overtollige) lege mantelbuizen (samen met KPN en Groep Graafrechten).

NSTT www.nstt.nl

De NSTT is dé sectorvereniging van meer dan 200 bedrijven, (overheids)instanties en personen die te maken hebben met sleufloze technieken.

GPKL nodigt NSTT-afgevaardigden af en toe uit op haar platformvergadering om ontwikkelingen met elkaar te delen.

Platform Netbeheerders (PNBH) *geen website*

De kabel- en leidingbeheerders van openbare netten in Nederland hebben in 2007 gezamenlijk het Platform Netbeheerders (PNBH) opgericht. In dit informele gremium participeren: Netbeheer Nederland, Vewin, Groep Graafrechten, KPN, NLconnect, VELIN en VEWIN.

Dit platform is spreekbuis van genoemde koepels op het gebied van graafschadepreventie en andere gezamenlijke dossiers.

GPKL is gesprekspartner van PNBH vooral via het KLO, en zoekt naar gezamenlijke doorontwikkeling van initiatieven ter verbetering van Regie in de ondergrond en Good Practices.

ROMnetwerk www.romnetwerk.nl

Het ROMnetwerk is een digitaal gemeentelijk kennis- en discussienetwerk van, voor en door RO- en milieuprofessionals en houdt zich bezig met alle actuele ruimtelijke ontwikkelings- en milieudossiers van gemeenten. Meest relevant voor GPKL zijn hier de dossiers van de werkgroep Bodem en de Omgevingswet. Een initiatief van de VNG en Ministerie I&M.

GPKL is deelnemer in dit netwerk.

Stadsingenieurs <https://stadsingenieurs.pleio.nl/>

Los-vast netwerk van de ingenieursbureaus van de 20 grootste gemeenten.

GPKL zoekt afstemming met Stadsingenieurs om te helpen bevorderen dat intern-gemeentelijk tijdiger aandacht wordt geschonken aan k&l bij ontwerp en voorbereiding van gemeentelijke plannen.

Stadswerk www.stadswerk.nl

De Vereniging Stadswerk Nederland is een beroepsvereniging met een breed vertakt netwerk, voor mensen die beroepsmatig actief zijn met de ontwikkeling en het beheer van de openbare ruimte in Nederland (gemeenten en bedrijven). Zij organiseert bijeenkomsten, seminars, workshops, congressen en cursussen. Ook levert zij facilitaire ondersteuning aan een aantal verenigingen die actief zijn binnen dit aandachtsveld van de fysieke leefomgeving.

GPKL heeft met Stadswerk een samenwerkingsovereenkomst getekend, vanuit de gedachte dat intensieve samenwerking een win-win-situatie oplevert: beide organisaties kunnen beter profiteren van elkaars netwerk, kennis, ervaring en faciliteiten. Het bureau van Stadswerk levert de beleidsadviseur GPKL en ondersteunt GPKL secretariael/administratief.

Stichting RIONED www.riool.net

Stichting RIONED is bijzonder lid van GPKL

Stichting RIONED stimuleert de zorg voor de riolering en stedelijk waterbeheer in Nederland. Zij is het platform waarin overheden, het bedrijfsleven en onderwijs samenwerken. Als koepelorganisatie is zij zowel het kenniscentrum als de behartiger van het belang van het rioleringsnetwerk.

Velin www.velin.nl

Bij de Vereniging van Leidingeigenaren in Nederland zijn de eigenaren en beheerders aangesloten van ondergrondse leidingen voor het interregionale transport van 'gevaarlijke stoffen', zoals Gasunie, NAM e.d.. VELIN behartigt hun gezamenlijke belangen en treedt op als hun spreekbuis en vertegenwoordiger.

GPKL is incidentele gesprekspartner van Velin-leden via COB en KLO en in relatie tot het dossier Buisleidingen.

VEWIN www.vewin.nl

De Vereniging van waterbedrijven in Nederland behartigt de belangen van haar leden (10 waterbedrijven) in Den Haag en Brussel (EU), en zoekt samenwerking met haar stakeholders.

GPKL heeft samen met Vewin (en Netbeheer Nederland) aan de basis gestaan van Good Practices voor kabels en leidingen en is vooral via het KLO gesprekspartner,

Vereniging Nederlandse Gemeenten www.vng.nl

De VNG is bijzonder lid van GPKL.

De VNG behartigt de gemeentebrede belangen van haar leden - de Nederlandse gemeenten - bij andere overheden, Tweede Kamer, Kabinet en maatschappelijke organisaties. VNG adviseert (pro-actief) over actuele ontwikkelingen en (op verzoek) aan individuele leden (op verzoek). VNG overlegt regelmatig met besluitvoorbereiders van departementen en provincies. Zo vindt in een vroeg stadium beïnvloeding, in voor gemeenten gunstige zin, van wet- en regelgeving plaats. De VNG initieert ook bestuurlijk overleg met ministers / staatssecretarissen over actuele beleidsonderwerpen. Hieraan nemen van VNG-zijde vooral gemeentebestuurders deel.

GPKL en VNG werken op het aandachtsveld van k&l op pragmatische wijze samen:

- GPKL is er vooral voor de inhoudelijke kennis op de betrokken dossiers;
- VNG is er vooral voor het bestuurlijke netwerk.

Als er nieuwe wettelijke trajecten worden gestart, wordt de VNG-belanghebbende vroegtijdig benaderd en uitgenodigd voor (voor)overleg. De VNG kan dan inschatten of en wanneer actieve inschakeling van GPKL daarbij wenselijk is: VNG seint GPKL in.

GPKL zal eerder op het spoor komen van specifieke k&l-problemen en behoeftes in de praktijk, dan de VNG. Hier geldt daarom de omgekeerde rol: GPKL seint VNG in.

Vereniging van Grondbedrijven www.vvg.nl

De VvG houdt zich bezig met kennisuitwisseling en belangenbehartiging van o.a. de planeconomische, juridische en makelaarsaspecten van integrale locatie- en gebiedsontwikkeling, gezien vanuit het publieke domein (gemeenten).

GPKL zoekt afstemming met VVG om te helpen bevorderen dat intern-gemeentelijk tijdiger aandacht wordt geschonken aan het belang van k&l bij in planontwikkeling.

Bijlage 1.

Gemeentelijke taken & verantwoordelijkheden rond kabels en leidingen

Regie in de ondergrond

Rond de ondergrondse infrastructuur van kabels en leidingen zijn vele spelers actief. De gemeente heeft, als eigenaar van de ondergrondse openbare ruimte, vaak de regierol.

De gemeente heeft meerdere petten op, behorend bij haar verschillende rollen / taken:

Grondeigenaar

Als eigenaar van de ondergrondse openbare ruimte, is de gemeente bijna altijd de natuurlijke regisseur. Soms is een derde partij de beheerder van gemeentegrond (bijv. wegen op terrein TUDelft).

Wegbeheerder

Aspecten: aansprakelijkheid wegreconstructies, herinrichtingen; opdrachtgever, Wegenwet, Wegenverkeerswet, zorg voor doorstroming, verkeersontsluiting, veiligheid (BLVC).

Beheerder van gemeentelijke netwerken

Riolering, openbare verlichting, verkeersregelinstallaties, tramkabels e.d.

Gever van toestemming

Privaatrechtelijk, als eigenaar van de grond.

Gever van vergunning / instemming

Publiekrechtelijk, als bevoegd overheidsorgaan voor de openbare ruimte, om in de grond te graven en om in die ruimte infrastructuur te mogen aanleggen en te hebben (mengvormen zijn mogelijk).

Gemeente kan in deze context voorwaarden stellen, over informatievoorziening en/of procedures.

Ontwikkelaar van (steden)bouwkundige projecten

Met gevolgen voor de inrichting van de openbare ruimte.

Verder zijn te benoemen (maar m.b.t. kabels en leidingen minder in het oog springend):

- economisch ontwikkelaar
- cultuuraanbieder
- archeoloog
- ruimtelijk planner
- bodembeschermer
- energie-regisseur

Bijlage 2.
Rol ministeries e.a. bestuursorganen rond kabels en leidingen

Ministeries	<u>thema / trekkersrol / wet</u>
Ministerie van EZ	WION / WIBON Telecommunicatiewet Gaswet Elektriciteitswet
Ministerie van Infrastructuur & Milieu	buisleidingen / externe veiligheid ondergrondse ordening drinkwaterwet
Ministerie van Veiligheid & Justitie	eigendomsrecht netwerken terrorisbestrijding Wet Nadeelcompensatie
Ministerie van Financiën	grondproductiekosten nieuwbouw BTW-afpraak bij herstelwerkzaamheden
Ministerie van Infrastructuur & Milieu	Ondergronds transport grondeigenaar /wegbeheerder
Ministerie van Defensie	Defensiepijpleidingen
Ministerie van Binnenlandse zaken	precario rampenbestrijding leveringszekerheid energie nadeelcompensatie
Provincies	inpassingsplannen WRO (buisleidingen) grondeigenaar/beheerder ondergrondse ordening vergunningverlener voor open koude/warmteopslagsystemen
Waterschappen	grondeigenaar beheerder ondergrondse infrastructuur